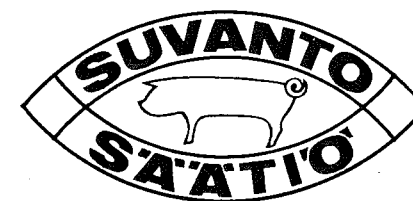

SUVANNON SEUTU

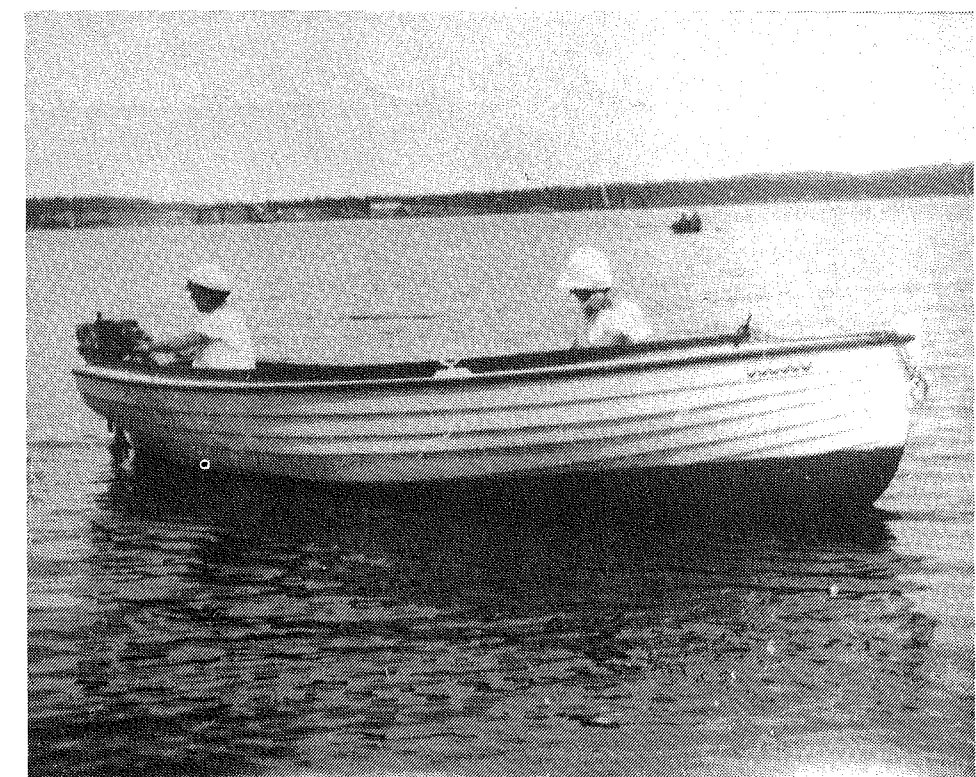

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 5 1982

HEINÄKUU

Suvannolla soudeltiin juhannuksen aikaan.
Valokuvan omistaa Tyyne-Kerttu Virkki.

Punkalaitumen seurakunnan tervehdys

Tervetuloa Punkalaitumelle viettämään vuotuista pitäjäjuhlää ja kihupyhää! Punkalaidun jokineen ja viljavainioineen ei ole teille muualta saapuville entisen Sakkolan asukkailla ja teidän jälkeläisillenne tuntematon paikkakunta. Onhan täällä sodan jälkeen ehditty jo monta kertaa viettää Sakkola-juhlia. Lisäksi monet teistä ovat käyneet täällä muulloinkin, esim. sukulaisten luona vierailmassa.

Yhteisille juhlille on mieluista saapua, koska niillä on mahdollista tavata monia tuttuja, verestä muistoja ja kysellä: "Muistat sie viel'?" On paikallaan muistella menneitä. Muistot ovat elämän rikautta. Mutta karjalaiset ovat sopeutuvina osanneet yhdistää menneisyyden ja nykyisyyden, niin ettei menneisyys ole estänyt paneutumasta nykyajan tehtäviin.

Viime vuosina on paljon puhuttu karjalaisen perinteen välittämisestä

nuorelle polvelle. Tähän perintöön kuuluu myös kunnioitus Jumalan sanaa kohtaan. Sen sanan varassa on muinoin kestänyt vaikeita koettelemuksia. Se tuo toivon myös nykyajan elämän henkisten vaikeuksien alla kamppaileville. Karjalaisten pitäjäjuhlisiin onkin kuulunut tärkeänä osana juhla jumalanpalvelus. Valitettavasti tällä kerralla on Punkalaitumen kirkossa tekeillä kesän ja syksyn aikana sisäkorjaus. Jumalanpalvelukset joudutaan pitämään seurakuntatalossa. Mutta tervetuloa silti Punkalaitumelle! Toivon, että pitäjäjuhla olisi antoisa ja toisi osallistujille virkistystä. "Hänelle, joka voi tehdä enemmän, monin verroin enemmän kuin kaikki, mitä me anomme tai ymmärrämme, hänelle kunnia seurakunnassa ja Kristuksessa Jeesuksessa kautta kaikkien sukupolvien aina ja iankaikkisesti!"

Aleksander Torikka

Valtuuston puheenjohtaja Saima Ääri

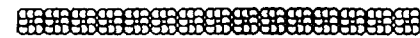
Punkalaitumen kunnan tervehdys

Kansallinen itsenäisyys ja itsemääräämisoikeus on meille kallis asia. Aivan erityisen raskaan hinnan siitä on maksanut Karjalan heimo. Viime aikoinakin on liian paljon tuotu esille eri etupiirejä erottavia tekijöitä. Kuitenkin meidän tulisi korostaa enemmän meitä kaikkia yhdistäviä tekijöitä. Jos me jaksamme kokea asian niin, että me kaikki suomalaiset olemme samassa veneessä on meidän helpompi asettua myös kanssaihminen paikalle ja katsoa asioita hänen näkökulmastaan.

Eri puolilla Suomea ilmenee taloudellinen ja henkinen kulttuuri

omalla, persoonallisella tavallaan. Vanhat perinteet lyövät leimansa uuden ajan sivistystahtoon ja toimivat koko kansallisen kulttuurirakennuksen perustana. Jokainen heimo tuo siihen oman lisänsä. Karjalan heimo on suuresti rikastuttanut suomalaista sivistyspääomaa. Karjalaisen kulttuurin perusta on ollut korkealle kehittynyt talonpoikauskulttuuri ja sen luoja ja säilyttäjä itsenäinen, terve ja valistunut talonpoikaishuokka. Se on tälle kansakunnalle ja valtiolle samaa kuin juuret puulle.

Me saamme myös todeta sen tosi-

Muisto

*Näin muistelen kylääni lapsuuden ja aattelen kultaista aikaa
Äänet kuulen kirkonkellojen kun ne ylitse Suvannon kaika*

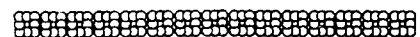
Kellotapulin kirkkomäellä nään sitä katsellen soittoa kuulen ja kuvittelen näin itsekseni äänen korviini kantavan tuulen

*On kaunis sunnuntaiamu tää pyhän rauha on tienoon yllä
Kuva ainiaaks katsojan mieleen jää sen vanhanakin muistaapi kyllä*

Sini-Suvanto, Sinut muistan ain sinun rannoillas sousin illoin joskus kalankin onkeni koukkuun sain oli mieleni iloinen silloin

*Rantapellot vihreinä töyräineen ja talot sorjat nään peltojen takaa
Oi Luojani kiitokset nöyrytyneen paljon Sulla on onnea jakaa.*

L. A. L.

asian, että karjalaisväestön sopeutuminen on ollut ihmeteltävää.

Meillä on jatkunut rauhanomaisen kehitys yksilötasolla ja yleensä kokonaisuudessaan. On todettava, että vaikeissa olosuhteissa suomalaiset kykenivät ponnistamaan voimansa ja sovittamaan toimensa yhteen. Näin myös täällä Punkalaitumella. Ilolla saamme todeta, että olemme sopeutuneet toisiimme, olemme muuttuneet punkalaitumelaisiksi, olemme rakentaneet kotikuntaamme ja sen vaurautta yhteisesti. Tästä suuriarvoisesta työstä

Sakkola-juhlan ohjelma

Punkalaitumella 31. 7. — 1. 8. 1982

Muistojen ilta Vartiolassa 31. 7. klo 19.

Soittoa	Pirjo Korkka
Tervetulotoivotussanat	Haikon tytöt
Laulua	Jalasjoen Nuorisoseuralaiset
Tanhuja	Timo Patja
Puhe	Haikon tytöt
Laulua	Vakkalan yht. tahdissa.
TANSSIA	

Sakkolan pitäjäjuhla sunnuntaina 1. 8. klo 13 Punkalaitumen Liikuntahallissa

Alkusoitto	Aaro Vakkala
Yhteislaulu	Karjalaisten laulu
Tervehdyssanat	Soini Patja
Laulua	Marja Haikka
	Selja Saine
Lausuntaa	Helvi Laaksonen
Kuorolaulua	Punkalaitumen Mieskuoro
	Pauli Ahvenius

Väliaika

Yhteislaulua	Satakunnan laulu
Tanhuja	Pohjois-Seudun Nuorisoseura
Juhlapuhe	Tohtori Pertti Pakarinen
Laulua	Jari Mäkinen
Vapaa sana ja tervehdykset	
Päätössanat	Aulis Rastas

MAAMME

lausun kunnioittavan kiitokseni. Teidän panoksenne — Karjalan heimo — on merkinnyt vireyttä ja uudistushalukkuutta Punkalaitumen kunnan vaiheissa kuluneiden vuosikymmenien aikana.

Lausun Punkalaitumen kunnan

edustajana kunnioittavan tervehdykseni Sakkola-juhlille, menestystä järjestölle ja Teille jokaiselle yksityisinä kansalaisina mitä parhainta onnea elämäntehtävänne suorittamisessa.

Kolmannes vuosisataa Punkalaitumella

Kolmannes vuosisataa on täyttynyt niille Sakkolassa syntyneille, jotka saivat uudeksi kotikunnakseen Punkalaitumen, suvantolaisten tämän vuotisen pitäjäjuhlän kihupaikan. Myös tänne päättäneestä aikaisemmasta, sakkolalaisille mieluisasta muutosta, paluusta takaisin vallatuille synnyinsijoille, on kuluva vuotena umpeutunut neljäkymmentä ajast-aikaa.

Jos vertaa näitä elintiloille tulemisia toisiinsa, niin vuoden 1942:n keväällä kiirehdiin hätäisesti kylvötoihin. Siitä johtuen rautatieasemilla vallitsi lähes Amerikan länsivaellukseen rinnastettavissa ollut "ryyssi". Veturin höyrypilvet tuprahtelivat raiteiden vierelle pinottujen "kamakekojen" välestä, iloiset tervehdyshuudot kiirivät ilmassa, kun naapurit ja tuttavat pari vuotisen eron jälkeen kohtasivat toisensa. Sekamelskaa täydensivät vielä muutamat "välilleen" riistäytyneet "putrikat" ja porsaas, joita muuttamat, tulijoista kerkiävimmät jo olivat ehtineet kasvateikseen hankkia. Ruuhka liukeni kuitenkin nopeasti, kuten maassa viipyillyt lumikin, noina unohtumattomina toukokuun päivinä. Iltamyöhällä lanssi oli taas tyhjä — seuraavana yönä saapuvien täytettäväksi. Kuljetuksia aikaistamalla tuolta kuhinalta oltaisiin välttytty, mutta varhempi lähtö kariutui kylmään vuodenaikaan soveltuvien majoitustilojen puutteeseen. Monet perheet joutuivat aloittamaan asumisensa pahvilementeistä kootuista "kömmänöistä", jotka tarjosivat enintään välttävän tuuli- ja sadesuojan.

Tuota sodanaikaista väestönsiirtoa on paljolti arvosteltu, eniten "ajopölkyillä sestovien jälkijärjel-

lä". Tasatuumaisesti enemmistö on puolestaan katsonut hallituksen silloisen päätöksen lähinnä vaikeasta ruokapulasta johtuneeksi. Tasavallan leipävartaat olivat edellistalvena tyhjentyneet kahteen otteeseen myötämöisin. Tämä lieneekin ollut välittömänä syynä ruljanssiin ryhtymiselle, mutta todennäköisesti sille tuli paljon laajempi, aina nykyoloihimme saakka ylettyvä jatko vaikutus. Entisten peltojemme hyväksikäytöllä omavaraistui lähes puolimiljoonaa kansalaista kuluttajista tuottajiksi ja näin saadusta säästöstä kertyi vaatimaton elintarvikereservi päätuotantoalueillemme. Sen turvin saatoimme sopivan tilaisuuden ilmaannuttua irtautua sodasta, mikä ei meille akselivaltojen käsistä "suuhumme syövinä" olisi onnistunut.

Pääsimme tavallaan aavistuslähdöllä rauhantaipaleelle ja varjeluimme Liittoutuneiden miehitykseltä, niiden vastasotijoista ainoana Euroopassa. Näin käyden saattoi yhteiskuntamuotomme säilyä ja kehittyä oman poliittisen tahtomme mukaan.

Sitä tarvittiin monien sotasyisten ongelmien ratkaisemiseksi, eikä siirtoväen asettuminen ollut näistä kansanvallan testeistä helpoimpia. Punkalaitumelle tulo sujui kuitenkin sakkolalaisten kohdalla ohjelmoidusti, ilman hätää ja hässäkää. Useilla tulijoista oli jo tiedossa se puupyykeillä rajattu alue, jolle uusi koti aikanaan rakennettiin ja tätä nykyä niissä asuvien enemmistö koostuu henkilöistä, jotka ovat täällä syntyneet. Vastavuoroisesti pääosa tilojen ensihaltijoista on saatettu kirkkotarhan sisäpuolelle. Lisäksi hyvin monet ensi sekä toispolviset, sakkolalaiset koko- tai puolijälkeläiset, ovat joutuneet lähemmään täältä ruuhka-Suomeen rakennuspalikoiksi. Onhan kyseessä ollut maaltapako, vaiko poliittisesti tavoitehakuinen kaupunkieihin ajo, se jääköön ruotimatta. Ainakin yksi surkukupaisa seuraamus tuosta

ihmisten läjäämisestä näkyy koituneen: Monet vauvana kivi-kiiliin matkanneet taajamatyyppit, häipyvät nykyisin niistä, muuttakoon majansa ken voi, tunnelmissa.

Kuntalaistemme ikärakenteesta päätellen saanevat nykyuoret elantonsa, jos niin tahtovat, kotiseudultaan. Punkalaitumen teollisuuskäyrää on moitittu laiskanousuiseksi, vaan eipä katkoviivaa sen hännäsäkään pahasti kiepsahtelee syystä, että tälläiset tuotteet luokituvat pääosin pysyväkysyntäisten ryhmiin. Eikä tarpeista viimeisintäkään ole unohdettu: Toinen puoli maamme vainajista saa viimeasukseen täällä tikatun lautakoltun.

Olen tämän kertaisessa kynäskuilussa riimuillut menneitä ja nykyisiä paljon sakkolalais-pohjaisten näkövinkkelistä huomioituina. Ymmärrettävästi näiden ja kantalaitumelaisten, niin elintyyli

kuin -ehdotkin, ovat ajan myötä paljon samaistuneet.

Entinen vakaa luontoistalous on muuntunut rahaa kysyväksi vaihdannaksi ja monet maatilataloudetkin ovat sidoksissa oman yrityksen ulkopuolelta saataviin tuloihin. Meitä sakkolalaisjohteisia nuo elantomalliset mulkkaukset ovat tilojen koko-luokan seurauksena koskettaneet ehkä tuntuvin. Noille vähempi-ikäisille viiden homman haltijoille, sekä eri syistä työvapaille, muunlaisen tienestintarakkeen saaneille, varistan lohdulliseksi ohjenuoraksi yhden Abram Lincolnin monista mietelauseista. Hän sanoi: — On paljon mielekkäämpää rukoilla Jumalalta kestävää selkää, kuin kevyttä taakkaa heikkojen hartioiden kannettavaksi!

Punkalaidun kesällä 1982

Alpo Kuparinen

Persoona: Kaapre-setä

Tunnen aivan kuin sisäisen pakon kirjoittaa noista edesmenneistä ihmisistä, jotka olivat osa lapsuuttani, nuoruuttani ja koko sitä elämää jonka sain viettää tuossa pienessä kotikylässäni Sakkolan Lapinlahdessa.

Heitä olisi monta jotka jokainen jo yksinään olisi muistelemisen arvoinen: Suuria kansanihmisiä ilman oppiarvoja tai vaikuttaneet yhteiskunnan kehitykseen yksilösuorituksillaan. He olivat vain se tavallinen kantajoukko, josta me karjalaiset olemme voimamme ammentaneet kestäväksi näitä kohtalon vuosia jotka ovat olleet meidän sukupolvemme karjalaisten osana.

Kerrompa nyt Kaapre-sedästäni. — Hän oli tavallaan karjalaisen

isännän perustyyppi: Mies, joka luotti vain omaan itseensä. Ainoastaan rehellinen työ ja oikeuden mukainen suhtautuminen kanssa ihmisiin olivat hänen katsantonsa mukaan ihmiselämän onnen avaimet.

Karjalainen mies oli kiivas luonteeltaan, mutta samalla aika "veitikka" joka iloisissa tilanteissa osasi samalla ottaa huumorin avuksi.

Varhaislapsuudestani muistan tapauksen aikuisten kertomana: Kaapre-setäni oli antanut erään uskovaisen leskivaimon rakentaa mökin maalleen, mutta tämä käytti Kaapren reiluutta väärin ja alkoi polttaa puu-aitaa hellapuinaan. Ja kerran aamulla hän yllätti vaimon purkamassa aitaa ja samalla veisaten tuttua virttä: — Joka aamu on armo uus. Tähän Kaapre sanoi: — Tänä oamun ei uo armuo yhtää! — Vaimo jatkoi vain virttä: — Pois

siis pelko jo kerran! Kaapre kimpaantui: — Et vai perhana ennea pelkeäkeä? Ja jatkoi: — Oisit tult pyytämää ni oisin tuont siul kuorman kuivii puita!

Kaapre-setä vaati kanssaihmisiltään ehdotonta rehellisyyttä, mutta oli myös itse rehellinen joka suhteessa.

— — —

Isäni oli ostanut kesätöitten ajaksi toiseksi hevoseksi halvan "kaakin". Kävi kuitenkin niin, että Kaapren hyvä kantakirjatamma oli päässyt irti ja tuli meille kujamaalle, jossa tuo meidän halpa koni potkaisi siltä arvokkaalta hevoselta jalan nilkasta poikki!

Nähtyään tapauksen isäni kutsutti veljensä meille ja aloitti keskustelun sanomalla, että se sinun tammasi potkaisi meidän kesähevoselta jalan poikki.

Tähän Kaapre-setä vastasi: — No, mitäs tuosta. Käykö hevonen hevosesta?

Saatuaan sitten tietää tapauksen oikein, Kaapre tuumi vain: — Hittojako tuli tänne? Mitäs sille voi. Kellä on luita navetassa, sillä on navetan takanakin.

Toinen tapaus: Isäni oli ostanut peltopalstan ja maksanut sen, mutta kun hän meni hakemaan sitä omaan maarekisteriin, niin kävi ilmi, että se oli kiinitetty talon muiden velkojen pantiksi.

Myöhemmin pakkohuutokaupassa Kaapre osti kyseisen tilan, mutta luovutti isälleni tuon pellon ja sanoi: — Sinä olet sen jo kerran maksanut! Tämä päätös vaati varmasti paljon henkistä voimaa, vaikka kyseessä olikin oma veljensä. — Ihminen voi olla vähässä jalo luonne ja hänen muistonsa elää suurena vuosikymmeniä kuolemansa jälkeen.

Joskus kiivas luonteensa aiheutti hänelle voimakkaita tunteen purkauksia.

Kerran sateisena heinäkorjuuajana sattui väliin yksi näyttävä poutapäivä. Isäntä määrä-

si puolikuivat heinät purettavaksi seipäiltä maahan karheelle, jotta illalla olisi ajettu korjuuseen, mutta yllättäen tulikin raju kaatosade ukkosmyrskyn muodossa. Nyt Kaapre menetti malttinsa kokonaan ja kirosi: — Jos olisit alempana niin ampuisin heti!!

Samalla salama iski lähelle maahan ja puolipökerryksissä hän hoki: — Anna olla! Kyl mie hellitän, kyl mie hellitän!

Kuulin, että tämän tapauksen jälkeen hän suhtautui määrättyllä kunioituksella Luojan järjestämiin ilmoihin.

Työtä hän teki niin pyhät kuin arjetkin. Raivasi uutta peltoa ja hautasi suuremmat kivet ja pienemmät pinosi kiviaidaksi.

— — —

Sairastuttuaan vakavasti ja tunteuttuaan loppunsa lähenevän hän harmitteli vielä yhtä aarin suuruista kiviluotoa joka jäi raivaamatta. Silloin olisivat pojat saaneet aivan kivettömät pellot...

Sen, että Kaapre oli isäntä talossaan, saivat tuntea kaikki ihmiset ja eläimet. Sikakin pantiin tuntemaan isäntänsä vaikka "huusholliipiskan" avulla.

Yksi vain oli yläpuolella muiden. Häneen isäntä ei koskaan käyttänyt valtaoikeuttaan. Hän oli talon emäntä.

Puolisonaan Kaaprella oli hyvä ja toimielias ihminen, joka osasi antaa miehelleen tukea ja samalla hilitä miehensä kiivasta temperamenttia. Ja hän saikin mieheltään varauksettoman tunnustuksen: — Sellaista naista ko miu Ievain, sitä ei uo missieä!

Tämä lause oli kansanmiehen koruton tunnustus hyvälle vaimolle.

Toisaalta Kaapre osasi kovan paikan tullen olla kylmän rauhallinen. Sillä muistan tapauksen, kun tulipalo raivosi ja poltti Kaapren ison asuintalon. Kun sammutusyrityksistä ei ollut enää apua, ryhtyi Kaapre paikkaamaan naapurinsa Söderin Samulin saappaita!

Sillä hän oli ammattimies laidasta laitaan ja Samuli oli aamulla tuonut saappaat ja pyytännyt ne pohjaamaan. Näin Kaapre istui kylmän rauhallisesti ajokaluvaran seinustalla ja suutaroi. Samalla kun asuintalonsa paloi humisten parinkymmen metrin päässä!

Ihmisten ihmettelyyn Kaapre vastasi vain: — Toistahan on pyydyttävä, ko entine näkky palloa...

Tällaiset ukon jurikat loivat pohjan näille kohtalon vuosille, jotka Karjalan heimon oli kestättävä. Monet on ihmetelleet sitä, että mikä on se voima joka saa karjalaiset yrittämään sitkeästi uusilla asuinjoillaan? — Ehkä on ne sitkeät juuret, jotka esi-isät ja äidit perinnöksi ovat jättäneet?

Kassu

VEIKKO SOKURA
Erikois-
hammastechnikko
TAMPERE
Mäkipääkatu 39—41 II kerros
Puh. 56615

Perämoottorit Ruohonleikkurit Moottorisahat sekä muut polttomoottorikoneet

Pienkonekorjaamo

NUORA-MOTOR

Härmälänkatu 15, TAMPERE

Puhelin 931-654 411

Perämoottorit Ruohonleikkurit Moottorisahat sekä muut polttomoottorikoneet

Lapinlahden kylän arkielämää

Kylässämme ihmiset olivat vielä 1930-luvulla välittömiä. Silloin puhuttiin naapureille omat ilot ja surut. Taloilla oli pääasiassa pieniä maatiloja. Peltoa 8—12 ha ja metsää 10—20 ha. Sadan hehtaarin tiloja pinta-alaltaan oli hyvin harvassa, vain muutamia koko kylässä.

Juho ja Vilho Kallonen ostivat yhteisen elonleikkuukoneen, jota kaksi hevosta vetivät. Myöhemmin koneyhtymään liittyi vielä Aleks Pp Kallonen. Yhtymälle ostettiin lisäksi puimakone ja ”Porilainen BMV-moottori, joka oli kuulasytyksellä käynnistettävä. Tämä oli vuosina 1933—37 huomattavaa kehitystä, kun raskain ja aikaa vievin työ jäi pois.

Kerron yhden päivän työstä vuodelta 1931. Oli kauniit elokuiset päivät ja rukiin niitto oli parhailaan perheessäni noin puolessa välissä. Ruis niitettiin sirpillä. Itse olin 16-vuotias, sisko Lyyti oli 18, äiti oli 64-vuotinen.

Äiti rupesi ruokailun jälkeen ilta-päivällä meitä Lyytin kanssa ”saarnaamaan”, että ruis käy varisemaan ja te vaan lyötte leikaria. Ette kestä pellolla! — Enhän minä vanha ihminen jaksa koko ruis alaa niittää...

Tämä totuus oli meistä siskoni kanssa ikävää kuulla... Minä katsoin vähän aikaa nurkkaan päin ja sitten minä nostin pääni ja sanoin Äidille: — Huomenna sinä saat katsoa ikkunasta kun me Lyytin kanssa niitämme joka korren!

— Mitä ikkunasta? Te ette kestä pellolla puoltakaan päivää, vastasi äitini.

Oltaisiin me siskoni kanssa vielä sinäkin päivänä ehditty niittää iso kappale, mutta kun meidän piti se iltapäivä kinata keskenämme, että kummi meistä sitten huomenna voittaa toisemme!

Siskoni sanoi hyvin ivallisesti: — Älä luulekkaan, että tuommoinen ”nulikka” minut voittaa! Minä vastasin: — Kyllä sitten isä Matti kääntelee haudassaan jos hänen poikansa tytölle häviää!

Ja kumpikin oltiin aivan varmat voittajat, mielessämme!

Seuraavana aamuna kello yhdeksän kilpailumme alkoi ja äiti tuli sitomaan ja tekemään kuhilaat. Neljätoista lyhettä kuhilaahan.

Kun me oltiin tunti hirmuvauhdilla niitetty, niin siskolleni tuli ihan keltoton ajatus mieleensä. Yhtäkkiä hän huusi: — Älä vaan varasta minun lyhteitäni! — Samoin! Vastasin.

Eihän siinä ollut ollut aikaa pää-

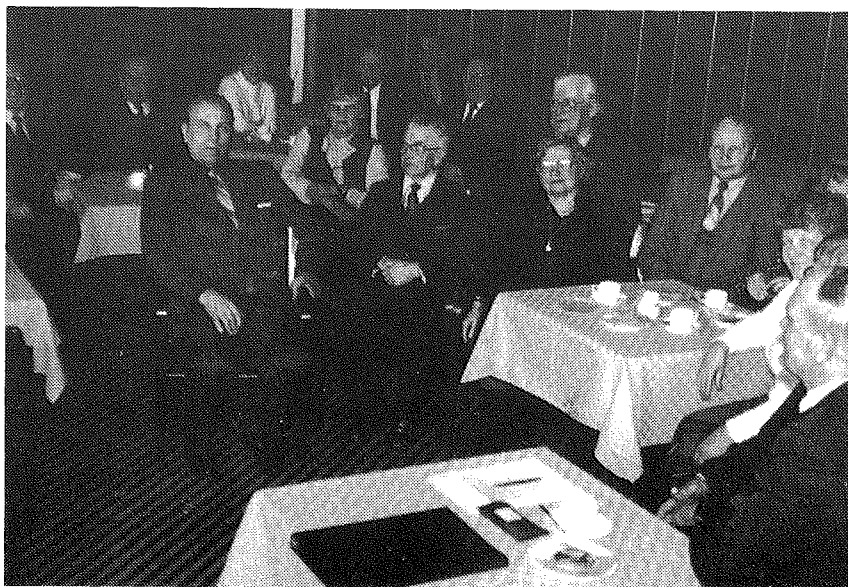
tään kääntää, vaikka olisi ”lentävä lautanen” laskeutunut.

Johonkin aikaan päivästä käytiin syömässä ja taas kiireesti jatkaamaan. Ei ollut aikaa väitellä voitajasta, mutta jo neljän aikaan loppui ruis.

Äiti oli sikäli sitonut ja tehnyt kuhilaat. Sitten tuli jännittävä hetki. Minä kiireesti laskin siskon kuhilaat: 27 kappaletta. Silloin minä jo ajattelin, että kuinka pojan käy, kun miehen tavallinen päiväurakka oli 15 kuhilasta. Minulla oli 28. Ja oliko poika rehvakas?

Äiti sanoi: — Näin helppoa päivää minulla ei ole ollut koskaan ja mekin siskoni kanssa mentiin kiireesti vielä hyppäämään pituutta.

Väinö Nykänen

Sakkolan sotainvalidien ja veteraanien vuosikokous Ikaalisissa

Maaliskuun 13 p:nä kokoonnuimme Ikaalisissa terveyskylpylässä vuosikokouksemme, jonne saria ja veljiä oli 20 noudattanut kut-

suamme osallistumalla tilaisuuteen, joka kokoontui kello 12 tulokahville, jonka jälkeen kerhomme puheenjohtaja Martti Karonen avasi

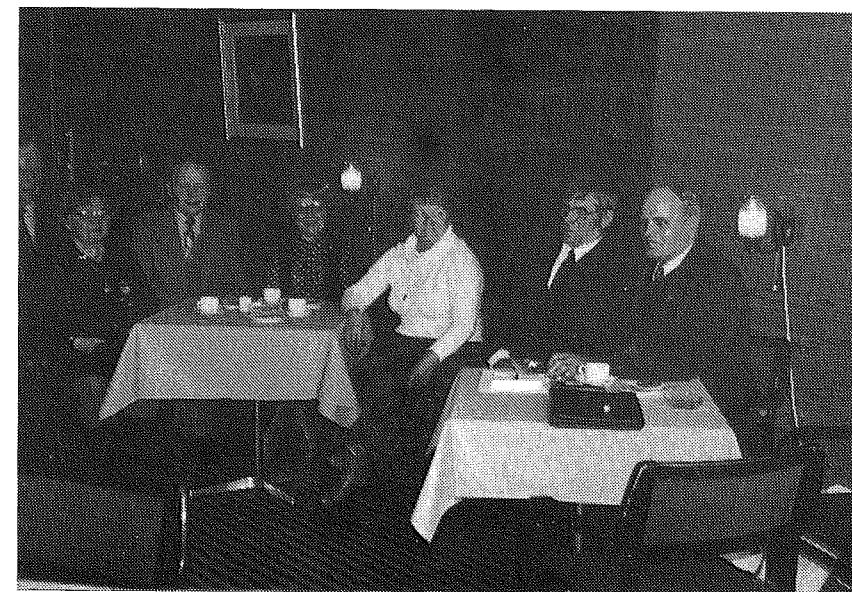
kokouksen ja me voimme hyvin mielin kutsua kokoustamme juhla-vuotiskokoukseksi, sillä täyttäähän tänä vuonna kerhomme 40 vuotta.

Kokousvirkailijoitten valinnan jälkeen johti Martti Salmela joustavasti ja hyvällä tekniikalla juhla-kokouksen loppuun. En näihin virallisiin asioihin puutu tämän enempää, mainitsen vain eräitä tärkeimpiä asioita, jotka käsittääkseni meitä sakkolalaisia eniten kiinnostaa.

Virallisten asioiden jälkeen moni aseveljistä kertoi niitä kokemuksia ja kuulumisia niistä hetkistä kun lähtö uusille asuinpaikkakunnille tuli. Mainitsen muutamien kertojien nimiä: Jalmari Ollikainen, Martti Salmela, Terho Kuisma ja Soini Patja. Näistä ajoista ja hetkistä voi kertoa ja kirjoittaa jatkossakin, esittää tilaisuuksissamme tai julkaistaan Suvannon Seudussa. Kokouksessa tuli hyviä päätöksiä, joista mainitsen muutamia: Kerhon 40-vuotisjuhlalat Sampolassa Tampereella myöhemmin ilmoitettavana aikana. Sakkola-juhlaan osallistuminen ja käymme tervehdyskäynnillä Orivedellä sotainvalidiveljemme Erärannan luona.

Majoittumisen, saunomisen ja ruokailun jälkeen kokoonnuimme yhteiseen illanviettoon vapaan seurustelun merkeissä.

Esitimme ohjelmaakin kylpylävieraille, jossa Eeva Koiranen lausui saman runon jonka oli kirjoittanut sakkolalaisille sotainvalideille, kun järjestimme Sakkola-juhlan Tampereella. Tästä esityksestä mai-

nitsen seuraavaa: Eeva lausui runon sydämmellisesti ja taidolla, josta saimme myönteistä palautetta vielä viikollakin. Ja ne kiitokset jotka samana iltana Eeva sai, eivät olleet kohteliaisuudesta sanottuja, vaan ansiosta, siksi paljon sain vielä viikollakin kiitosta. Kiitos Eeva!

Tämän ohjelman jälkeen vietimme iltaa vapaan sanan, tanssin ja hyvän sakkolalaisen huumorin merkeissä.

Koska tämä kokousselostus on viipynyt näin pitkään niin muistutan vieläkin 40-vuotisjuhlakokouksemme Tampereella syksyllä. Tästä ilmoitamme yhdessä Suvanto-säätiön kanssa jo hyvissä ajoin Suvannon Seudussa ja kerhon jäsenille myös henkilökohtaisesti. Tilaisuuteen on kaikki tervetulleita! Ja omasta puolestani toivotan tervetulleeksi ja toivomme, että sakkolalaiset ottaisivat

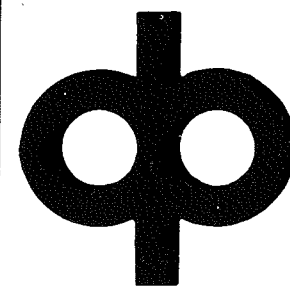
asian omakseen ja runsain joukoin saapuisivat tilaisuuteen, sillä tilaisuus on myös Suvanto-säätiön juhla.

Kerhon asioista mainitsen vielä, että vuosikokous valitsi yksimielisesti Martti Karosen jatkamaan kerhon puheenjohtajana. Kiitos Martille!

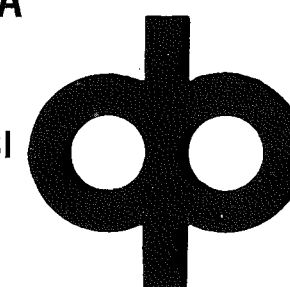
Niin, tällaisia päätöksiä teimme ja tällälailla jälleen vietimme yhden miellyttävän viikon lopun Terveyskylpylässä Ikaalisissa.

L L

Helsingin Sakkola-seura järjestää yhteisen matkan linja-autolla Helsingistä **Sakkola-juhlille Punkalaitumelle 1.8.1982**. Edestakaisen matkan hinta 50 mk. Ilmoittautumiset puh. 90-335274/Eino Systä tai 90-479703/Reino Söder.

TÄMÄN PÄIVÄN PANKKIPALVELUA
— PERINTEISIIN NOJAUTUEN —
LEMPÄÄLÄSSÄ JA VIIALASSA
PAIKKAKUNNAN JA JÄSENTEN PARHAAKSI
Lempäälän-Viialan
Osuuspankki

Amalia Hartikainen

os Mönkäre
s. 9. 8. 1899 Sakkolassa
k. 20. 5. 1982 K-H Keskussairaalassa

Kiittäen ja kaivaten
Lapset
Lastenlapset
Lastenlastenlapset
Sisko
Muut sukulaiset ja ystävät

Jäi muisto niin kaunis
ja kallis meille,
hyvän sydämes siunaus
elomme teille.

Siunaus toimitettu Hattulassa 5.6.1982. Lämmin kiitoksemme osanotosta, sekä äitimme muistamisesta hänen pitkän sairautensa aikana.

Amalia Hartikainen oli vuosikymmenet Suvannon Seudun asiamiehenä Hattulassa ja kirjoitti muistelmia kotiseudultaan vielä sairavuoteellaankin. Suvannon Seutu yhtyy hänelle osoitettuihin kiitoksiin vuosikymmenien ajalta.

Ahon reunalta

Tämän otsikon alta ovat Suvannon Seudun lukijat tottuneet löytämään mieltä lämmittävästi kerrottua muistelusta syntymämailla elettyistä ja koetuista, monensäikeisistä tapahtumista. Kirjoittajana on ollut "Viki", Viktor Ryyppö, poika Sakkolan Petäjärven kylänahon laidalta.

Vikin kynä ei enää ole ollut tätä kirjoittamassa. Ahonreunan poika on lähtenyt viimeiselle matkalleen.

Viktor Ryyppö oli karjalainen järjestömiehes sanan laajassa merkityksessä. Jo nuoruusvuosistaan lähtien hän oli oleellisen osan ajastaan uhrannut eri seurojen toimintoihin sekä yhteiskunnallisiin luottamustehtäviin.

Nuorisoseuratyö oli hänen läheisin harrastuksensa. Vapausotaa

edeltäneinä levottomina aikoina hän nuorena kansanopistolaisena sanoi nähneensä nuorisoseuratyössä paljon ihanteita, joiden puolesta kannattaa uhrata aikaa ja nähdä vaivaa. Yli kuusikymmentä vuotta hän olikin työssä mukana, järjestön eri portaisiin kuuluen. Ansiokkain toiminta koitui kotikylänsä Petäjärven Ns:n hyväksi. Hän ehti kouluttaa monta nuorisopolvea. Hän oli innoittava puhuja, hyvä näyttelijä ja lausuja, siksi hänen taitojaan käytettiin ja neuvojaan kysyttiin. Kun kotiseutu menetettiin ja sota loppui, evakkotie päättyi Vesilahden. Täälläkin jatkui karjalainen seuratoiminta. Petäjärven Ns. jatkoi toimintaansa ja Viki oli taas mukana.

Perustettiin Vesilahden Karjala-seura, jonka sihteerinä hän toimi yli kolmekymmentä vuotta, ollen keskeinen ohjelmansuorittaja seuran lähes joka tilaisuudessa. Suvannon Seudun toimitus- ja avustajakuntaan hän kuului lehden alkuajoista lähtien, ollen tuotteliaampia kirjoittajia.

Sakkolassa hän osallistui moniin

kunnallisiin luottamustehtäviin m.m. kunnallislautakuntaan. Sodan jälkeen hän kuului Sakkolan kunnanhoitokuntaan sekä toimi maanlunastus- ja asukkaanoittolautakunnan jäsenenä. Vesilahdella hänet valittiin kunnanvaltuustoon ensimmäisenä siirtoväen edustajana, täällä hän kuului myös moniin kunnallisiin lautakuntiin.

Ammatiltaan Viktor Ryyppö oli maanviljelijä, hoitaen mallikelpoisesti kotitilaansa Petäjärvellä sekä viimeksi Vesilahden Kirkonkylässä.

Maanpuolustustehtäviin hän osallistui Sakkolan Sk:n Petäjärven kyläosastossa. Sotiin hän osallistui Kannaksella ja Aunuksessa lääkintäaliupseerina.

Viktor Ryyppö oli syntynyt 24.9.1899, kuoli kotonaan Vesilahdessa 4.5.1982.

Hautausilaisuudessa vainajaa kunnioittivat, omaisten ja tuttavien lisäksi, ainakin seuraavat järjestöt: Vapausoturiin Huoltosäätiö, Vesilahden sotaveteraanit, Vesilahden martat, Vesilahden maataloustuottajat, Vesilahden Nuorisoseura, Lempäälän Lauta Oy, Lempäälän—Viialan ja Vesilahden osuuspankit.

Karjalaisten järjestöjen kukkalaitteet toivat: Kerttu Virolainen, Viljo Purontaa, Kauko Virolainen ja Yrjö Raaska, edustaen Suvanto-säätiötä, Suvannon Seutua, Vesi-

Erkki Paakkarisen muistolle

Erkki oli syntynyt Sakkolan Petäjärven Ryhmässä 22.6.1909, ummisti silmänsä ikuiseen uneen kotonaan Suolahdessa 17.5.1982.

Hän oli monitaitoinen yrittäjä ja työmies. Kotikylässä hän harjoitti nahkurin ammattia ja opetteli isänsä mukana maalarin ammatin kaikine siihen kuuluvine töineen.

Sotien ja monien evakkotapaileiden jälkeen hän asettui asumaan Suolahden kauppalaan ja toimi pitkät ajat rautatielaitoksen vakituksena maalarina, josta jäi eläkkeelle.

Hänen viimeiset elinvuotensa olivat vaikeat. Vaimo sairasteli vuosia ja itsekin viimeiset pari vuotta.

Hänet tunnettiin jo kotikylässä musiikkimiehenä, kuuluen Sakkolan sk torvisoittokuntaan. Suolahdessa hän kuului mieslaulajiin pari vuosikymmentä sairastumiseensa saakka. Rauhallisena ja ystävällisenä ihmisenä saavutti hän laajan ystävä- ja tuttavapiirin. Hän oli harras entisen kotiseudun ystävä ja muisteli usein nuoruusaikoja. Häneltä jäi vaimo ja kaksi poikaa perheeseen sekä Rauha-sisar.

Erkki siunattiin viimeiseen lepoon Suolahden siunauskappelissa helluntailuantaina, laajan ystävä- ja sukulaispiirin läsnäollessa. Kaunis kukkakumpu jäi muistoksi poismenneestä ja suuret honganat huminallaan soittivat muistohymniä vaienneelle laulajalle.

Naapurin Heino

lahden Karjalaisia ja Petäjärven nuorisoseuraa. Muistopuheen piti Yrjö Raaska.

Suvanto-säätiö ja Suvannon Seutu-lehti tuntee suurta kiitollisuutta edesmenneen suorittamasta mittavasta elämäntyöstä, sakkolalaisen ja karjalaisen perinteen vaalimisesta. Toivomme rauhaisaa lepoa.

Y R

KUOLLEITA

Antti Nuora syntyi 19.8.1904 Sakkolassa, kuoli 9.6.1982 Pikkolinnassa. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Riiska ja viimeinen kotipaikka Vesilahden Mantere.

Helena Ukkonen os Korkka syntyi 18.5.1883 Metsäpirtissä, kuoli 31.5.1982. Hän oli syntynyt Metsäpirtissä ja kotikylä Sakkolassa oli Lapinlahti. Viimeinen kotipaikka Virtain Kirkonkylä.

Emmi Systä os Loponen syntyi 16.12.1902 Sakkolassa, kuoli 2.4.1982 Huittisissa. Entinen kotikylä oli Sakkolan Karhola.

Salomon Makara syntyi 31.12.1906 Sakkolassa, kuoli 27.5.1982 Ruoveden terveyskeskuksessa.

Antti Einar Holttinen syntyi 18.6.1907 Valkjärvellä, kuoli 24.5.1982 TAYKS. Siunaus Lempäälän kirkossa 5.6.1982.

Mvj Heikki Ahosai jäisyyskutsun 5.5.1982 TAYKS:ssa. Hän oli syntynyt 26.3.1914 Helsingin

pitäjässä. Jo lapsena hän muutti vanhempiensa kanssa Sakkolan Kiviniemeen, jossa hän kävi koulunsa ja viljeli isänsä kanssa maatilaa aina talvisotaan saakka. Hän harrasti myös mansikan ja puutarhamarjojen viljelyä. Hän oli myös hyvä kirvesmies, rakentaen puusta rakennuksia omaan käyttöönsä ja naapureillekin.

Maanhankintalain kautta hän sai kylmän tilan Nokian Pinsiöstä, jonne isänsä kanssa rakensi kaikki rakennukset ja viljeli tilaansa sairastumiseensa saakka.

Heikki Ahon ruumiinsiunaus toimitettiin 22.5.1982 Nokian kirkossa lähiomaisten, naapurien ja ystävien läsnäollessa. Siunauksen toimitti lääninrovasti Matti Majamaa.

Kaunis ja runsas kukkakumpu jäi kertomaan työn täyteisestä elämästä.

Lähinnä suremaan jäivät kaksi tytärtä perheeseen.

Irma Irene Kouvo os Vulli syntyi 5.2.1923 Sakkolassa, kuoli 28.5.1982 TAYKS.

UUSIA YLIOPPILAITA

Pirkkalan yhteislukio:

OUTI JÄÄSKELÄINEN. Vanhemmat Irja ja Risto Jääskeläinen. Isä Sakkolan Luprikkalasta.

ESA JÄÄSKELÄINEN. Vanhemmat Anneli ja Onni Jääskeläinen. Isä Sakkolan Kirkonkylästä.

ELINA JÄÄSKELÄINEN. Isä Taisto Jääskeläinen Sakkolan Kirkonkylästä.

Lempäälän lukio:

TOIMI HENRIK HYNÄ. Vanhemmat Hilja ja Matti Hynnä Sakkolan Haparaisista.

MARJO KAARINA KALLO. Vanhemmat Pirjo ja Ilkka Kallonen. Isä Sakkolan Lapinlahdesta.

JARI PEKKA KUISMA. Van-

hemmat Anneli ja Ilmari Kuisma Sakkolan Haitermaasta.

ARI JUHANI NUORA. Vanhemmat Kaija ja Pertti Nuora. Isä Sakkolan Haparaisista.

ARJA KATRIINA NUORA. Vanhemmat Lea ja Reino Nuora Sakkolan Haparaisista.

JUHA PEKKA VUORINEN. Vanhemmat Leila ja Pekka Vuorinen. Äiti Sakkolan Purpuusta.

JAANA KRISTIINA VUOTILAINEN. Vanhemmat Martta ja Niilo Vuotilainen Sakkolan Lupaasta.

Viialan lukio:

TUIJA NASKALI. Vanhemmat Raija ja Martti Naskali. Äiti Sakko-

Kapteeni Janne Loponen

Jukolan talo, eteläisellä Kannaksella, Luprikkalassa lähellä Sakkolan kirkonkylää... Tämä on niiden

lan Volossulasta, isä Sakkolan Savi-ojalta.

RITVA NIHTI. Vanhemmat Helmi ja Toivo Nihti Sakkolan Ojaniemestä.

Valkeakosken lukio:

KIRSTI SAVINEN: Vanhemmat Asta Rakel ja Eino Savinen. Isä Sakkolan Petäjärveltä.

Nokian lukio:

PÄIVI NUORA: Vanhemmat Anneli ja Kalervo Nuora. Isä Sakkolan Petäjärveltä.

Haukilahden lukio:

JOUKO NUORA Espoosta. Hänen isänsä vanhemmat ovat Sakkolan Petäjärveltä.

Siilinjärven lukio:

HELI HEINÄNEN. Hänen äitinsä vanhemmat ovat Sakkolan Petäjärveltä.

Tampereen lastentarhanopettajaopistossa on 28. 5. 1982 valmistunut lastentarhanopettajaksi EIJA MARIA NURMIKOLU os. Korhonen. Vanhemmat Lempi ja Pauli Korhonen. Äiti os. Kurikka Sakkolan Luprikkalasta.

Laboratoriohoitajaksi valmistui 18. 12. 1981 Tampereen sairaanhoito-opistosta ARJA HELLEVI VALTONEN ja lastentarhanopettajaksi 27. 5. 1982 Turun yliopiston Rauman opettajankoulutuslaitoksesta TIINA MARITTA VALTONEN. Vanhemmat Anja ja Matti Valtonen, isä Sakkolan Haitermaasta.

seitsemän veljen koto, joista vanhimman, Jannen elämänvaiheita tässä nyt käyn kertoilemaan.

Näillä sanoilla suuren Aleksin tapaan voi täydellä syyllä aloittaa kuvailun Janne Loposen lapsuudesta.

Maanviljelijä Juho Loposen ja emäntänsä Emilian Jukola-niminen talo oli tosiaan yksi Luprikkalan kylän taloista. Juho-isäntä oli aikansa tunnettu voimamies ja vaimonsa Emilia taitava, työteliäs talonemäntä, joka taisi hyvin kasvat-
taa kymmenpäisen lapsiperheensä — seitsemän poikaa ja kolme tytärtä. Janne, pojista vanhin syntyi 23. heinäkuuta 1912.

Kansakoulusta päästyään Janne osallistui isänsä apuna kotitilan hoitoon ja oli innokkaasti mukana nuorisoseura-toiminnassa sekä otti osaa monenlaisiin urheilutoimintoihin. Asevelvollisuutensa hän suoritti KKR:ssä Viipurissa 1933—34 ja sieltä alikersanttina vapauduttuaan osallistui vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön kirkonkylän kyläpääl-
likönä. Avioituminen tapahtui 1938 Mirja Kukkosen kanssa ja elämänura urkeni Kiviniemen kasarmilla aktiivipalveluksessa kersantin vakanssilla. Kesällä 1939 tuli komennus Markovillan taistelukouluun ja marraskuussa alkoikin talvisota. Joukko-osastossaan JP4:ssä kersantti Loponen sitten taisteli ensin Raudussa, sitten keski-Kannaksella ja lopuksi Laatokan koillispuolella Lemetissä ym.

Talvisodan jälkeen hän siirtyi JP4:n mukana ensin Kuopioon ja sieltä Helsinkiin. Jatkosodassa hän oli joukko-osastonsa mukana La-
guksen Panssaridivisioonassa toimien joukkueen johtajana ja kompanian päällikkönä Itä-Karjalassa, Kannaksella sekä Lapin sodassa, haavoittuen kahdesti.

1941 hänet komennettiin upseerikouluun ja -42 vänrikki Loponen ylennettiin luutnantiksi. Sotien jälkeen 1945 hän siirtyi JP4:n uuteen sijoituspaikkaan Hämeenlinnaan.

Sota-ajan ansioistaan hänet on palkittu useilla kunniamerkeillä.

Uudessa sijoituspaikassa Hämeenlinnassa alkoivat uudenlaiset harrastukset, kuten omakotitalon rakentaminen, itseopiskelu ja ilta-koulu Hämeenlinnan Lyseossa sekä kilpa-ammunta. Niihin kuluivatkin tarkkaan lyhyet vapaa-ajat. Kilpa-ammunnassa hän on saavuttanut useita UAY:n, Ps. Prikaatin sekä oman joukko-osastonsa mestaruuk-
sia. Alansa jatkokoulutusta hän on saanut mm. Pst-kurssilla, koulutta-
jakurssilla Kadettikoulussa sekä yliupseerikurssilla Taistelukoulus-
sa. Ylennetty yliluutnantiksi 1954, kapteeniksi -58 ja samana vuonna siirretty Santahaminan komendan-
tiksi. Virkansa ohella ja eläkeaika-
naan hänelle on uskottu useita luot-
tamustehtäviä.

Keväällä 1962 Sakkola-Seura ry:n perustavassa kokouksessa Kes-
tikartanossa Janne Loponen valitiin seuran ensimmäiseksi puheen-
johtajaksi, mitä tehtävää hän hoiti kolme vuotta ja on sen jälkeen ollut keskeytyksettä seuran johtokunnan jäsenenä. Hänen ansiostaan on Sakkola-Seura saanut Santahaminan Upseerikerhosta viihtyisän ja hilpeän kokoontumispaikan joulu-
juhlien tai muiden hupitilaisuuksien pitämiseen.

Toimittuaan kymmenen vuotta

Vuosia täyttäneitä

85 vuotta täytti 28. 3. 1982 Anna-Liisa L a m p p u os Naskali Punkalaitumella. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Ojaniemi.

85 vuotta täytti 4. 7. 1982 Manu K u r i k k a Vammalan Myllymaassa. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä, mutta 1926 muutti Pyhäjärven Pyhäkylään, jossa viljeli

Santahaminan komendanttina jäi Janne Loponen eläkkeelle 1968. Pari vuotta aikaisemmin hän aloitti oman viihtyisän asuintalon rakentamisen Laajasaloon. Tässä upeassa, vieraanvaraisessa kodissa on Sakkola-Seuran johtokunnallakin ollut muutamia miellyttäviä ko-
koontumisia, joskus oikein saunan kera.

Tätä haastattelua tehtäessä oli oloneuvos Loponen kiireisesti läh-
dössä Heinävedelle, mistä hän on ostanut eräässä saareissa olevan asu-
tustilan kesäpaikakseen ja kalastus-
tukikohdakseen. Vanhan maalais-
talon kunnostus vaatii aikaa ja voi-
mia tekevältäkin mieheltä.

70-vuotispäiväänsä viettää Janne Loponen matkoilla.

Eka K.

maatilaansa talvisotaan saakka ja jatkosodan aikana. Hän osallistui vapaus-, talvi- ja jatkosotaan. Hän on osallistunut nuorisoseura-, opintokerho- ja Karjalaseuratoimintoihin. Hänelle myönnettiin Karjala Liiton hopeinen ansiomerkki. Harrastuksena on ollut lähes 70 vuotta hiihto, harrasteena ja kilpailuihin osallistumisena. Hän on myös harrastanut mandoliinin soittoa ainakin Karjalassa asuessaan.

80 vuotta täytti 22. 4. 1982 Alina H a r t i k a i n e n os. Kiuru, eikä Amalia Hartikainen. Hän on kuollut. Valitamme nimien vaihtumista.

80 vuotta täytti 30. 6. 1982 Johannes N i h t i Vaasassa. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä.

70 vuotta täytti 9. 6. 1982 Sylvi K a r p p a n e n os. Selonen Punkalaitumella, Kostialan kylässä. Hän on syntynyt Valkjärvellä. Kotikylä Sakkolassa oli Röykkylä.

50 vuotta täytti 1. 7. 1982 Eeva Si-
nikka P i t k ä n e n Pirkkalassa. Entinen kotikylä Sakkolan Luprik-
kala.

70 vuotta täytti 10. 7. 1982 Saima Elli Ä i k ä s os Repo Espoosta Tontunmäellä.

Hän ilmaisi asian näin: Nyt on ”Ämmän” vuoro astua esiin. Nykyisestä elämän onnestaan lisää: Niin se on — Viljo ja lapset.

Hän on vuosia kuulunut Suvannon Seudun avustajakuntaan ja juuri huumoripuoli on hänen erikoisalaansa. Ja huumorin ymmär-

täminen on kuin huomaisi aina päivän olevan vain pillossa pilvien takana. Kun pilvet häipyvät pois niin aina päyvyt paistaa hellimmin...

Kiittäen onnittelemme!

Joki

*On täälläkin pieni joki.
Menin reunalle istumaan,
kun aurinko oli hyvällä tuulella
ja odottelin mitä vastaa?
Sanoi: — Et sinä tänne kuulu,
sinun jokesi on toinen!*

*Vastasin: Otan porsaani mukaan
ja painun Punkalaitumelle,
sillä siellä on jokeni,
sekä Rakkaat Asukkaat!*

Saima

Pärssisen Konepaja

35500 KORKEAKOSKI • PUH. 935-81 204

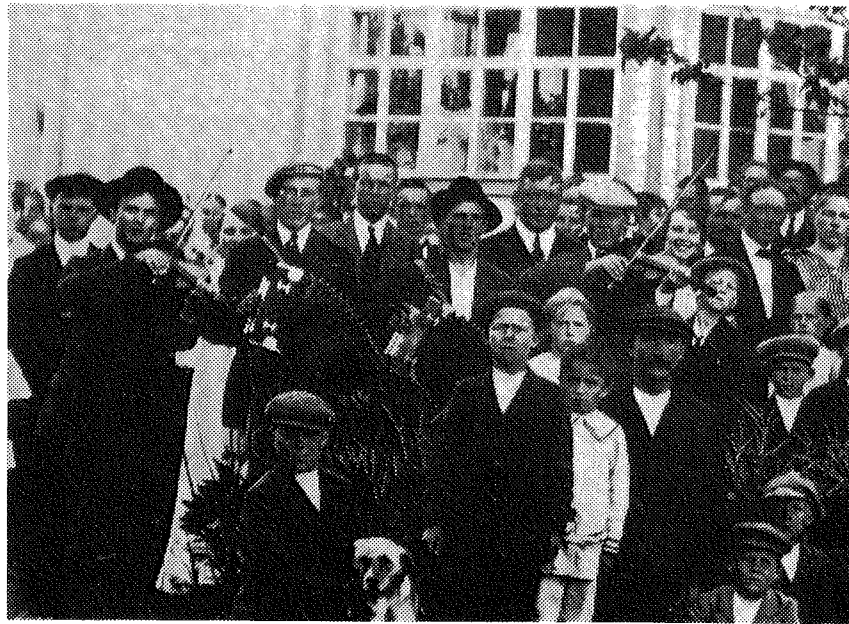
Valmistamme mm:

- TERÄSHALLEJA, OVIA JA IKKUNOITA
- AUTON LAVOJA YM. KULJETUSKALUSTOJA
- KORISTETAKOTOITÄ
- TRAKTORIN TYÖVÄLINEITÄ

Muistelmia sakkolalaisista soittajista kirjana

Tampereen yliopiston kansanperinteen laitoksen monistesarjassa ilmestyi kesäkuussa 1982 ensimmäinen osa pelimannimusiikkia ja sen harrastajia käsittelevään sarjaan Kansansoittajia ja pelimannimusiikkia Karjalan Kannaksella. Koska sukujuureni ovat Sakkolassa, halusin aloittaa oman pitäjän soittajista, ja niinpä näihin kansiin on sidottu tietoja 103 sakkolalaisesta pelimannista sekä lisäksi mainintoja tanssisoittajista ja tanssipaikeista.

Kirjassa on ennen julkaisemattomia kuvia Sakkolasta sekä sävelmiä sakkolalaisten soittajien nauhoitteista nuotitettuina. Tämä teos on huomionosoitus häiden ja tanssilaisuuksien keskeisille voimahahmoille, väsymättömille soittajille ja heidän arvokkaalle työlleen. Teosta tullaan myymään Sakkola-juhilla kesällä ja hinta liikkuu 30 markan

tuntumassa. Tilauksia voi tehdä myös postiennakolla osoitteella: Antti Koiranen Sammalpolku 9 37550 MOISIO
Antti Koiranen: Kansansoittajia

ja pelimannimusiikkia Karjalan Kannakselta I Sakkola. Tampereen yliopiston kansanperinteen laitoksen moniste 5. Tampere 1982 81 s, 38 kuvaa, 18 nuottiesimerkkiä.

Surkijan Artturin tarinoita

HIRVENKALASTUSTA

Se oli juhannuksen aaton aamu. Miehet ovat tulleet etukäteen kahdestaan mökille Päijänteen saareen, moottoriveneen sievästi liukuessa rantalaituriin.

— On sitten tulossa pojille hieno juhannus! Järvinen on yhtenä peilinä ja vehmas saari juhlapuvussa kuin morsian, sanoi väy-Ville.

— Niin on. Ja lisäksi sitten sellainen historiallinen juhannus, vastasi ap-ukko Artturi.

— Niin, historiaahan se jo tuon ikäinen mies tavallaan onkin. Niitä periyhän tässä on jo ajat sitten odoteltu! Mutta appi sen kun hyppii kuin parempikin kani, puhelee väy-Ville.

— Nyt sie Ville kerraki haastat ko mies! Et sie taija iha näkemätö olla-kaa? ”Kahoha”, sanoo jämpsäläinen, mie ko en täs iäs sellasesta ko ikkääntymisestä tiije viel sen taivaalistakaa. Jos miul ei olis nii hyvää akkaa, ko on anop-ämmäis, mie taitasi nakata vielä nuore tytön kainalohhei, arvelee ap-ukko Artturi.

— Lasketaanko ensimmäiseksi verkot järveen, kysyy väy-Ville.

— Tottakait panna, koska sitä varten ennakkoon tultiin. Ja nyt laitetaankin enemmänkin kuin ikkää... Voi surkijansurkia! Miten yksinkertaisen sen ihmisen älyn pitää joskus olla? Kun hetki sitten tuolla lähtiessä oli puhe, että lanko-

mies Arvid Huittisista perheineen tulee 20 kerran perätysten viettämään juhannusaaton täällä meillä, niin vävy tekee vain ap-ukostaan historiaa, päivittelee ap-ukko Artturi.

Näin on molemmin puolin vakavalla naamalla tavanomaiset ”huulet” heitetty. Kun viimeistä verkkoa jo lasketaan, väy-Ville soutaa ja sanoo: ”Meinaan... luuletko, että kun huomenissa näitä nostellaan, niin savulahnoja kerrankin riittää sille Arvidillekin?

— Näin luulen. Sillä, tuulen henkäys käy etelästä. Ja tämä tuuli ei kalamiestä petä Päijänteellä, haastelee ap-ukko Artturi.

— — — — —
— Voi surkija! Hätäilee ap-ukko — meinattiin tässä kiireessä jättää Suomen lippu vetämättä salkoon!

— Niin meinasi käydä vieraiden

”kunniaksi”, ihmettelee väy-Villekin. Ja tuossa tuokiassa hän jo vetää lippua salkoon. Ja ap-ukko siinä, vähäisen hymy huulillaan, arvokkaasti, käsi lakin lipassa rantalaiturilla seisoo... Ja kohta viisikymppinen Mergure veneen perässä alkaa potkurilla hämmentää.

— Katos kun Vehkan laivalaiturissa seisoo iso porukka... taitavat sittenkin isä ja äiti olla tulossa, sanoo väy-Ville.

— Issäis on iha selvästi... Haitarlaukkukin on jalavieres... Ja veljäis Kale heittelee tuolla virvelii, selvittelee näkymiään ap-ukko.

— Niin on. Ja seisoo pönäkkänä siellä Arvidkin, lisää väy-Ville.

Pian perheet ja vieraat pyyhältävät kevyesti kohti saarta. Laatokkamainen, kuusimetrinen, avonainen kalastajavene ei tunne käsitettä uppoumasta 8 hengen lastissa, siitä pitää 50 hv perämööttöri huolen — vain valkea vana jää jälkeen.

Aaton vietto on pysynyt totutuisa kaavoissa: On yhdessä rakennettu kokko ja se on poltettu. Lopuksi kerätty kekäleet nuotioksi. On rupatellut ”rumpetti” ja haastanut haikeasti haitari. Mutta nyt kaikki toiset klo 2 yöllä jo nukkuvat, paitsi väy-Ville ja ap-ukko Artturi vielä saunovat.

— On sitä kans ihmistä monella ”tolkulla”, ihmettelee väy-Ville ja jatkaa: — Nukkua nyt tällainen hieno jussinpäivän aamu auringon noustessa!

— Sanos muuta, aprikoi ap-ukko Artturi... on se vaan tämä sauna hieno keksintö, hieno juttu, tuon auringon kanssa iloista kilpaa, — nouseva aurinko ja sauna — näin juhannuksena. — Nappaa Ville, nappaa viel himpun lissää löyly... huh, kun tekkee hyvää ko mikäki — vielä vähä ja vieläkin, ap-ukko pyytää.

Nyt väy-Villelle jo tuntuu riittävän ja hän poistuu lauteilta ja ovela hihkaisee: ”Työnnetään”, meinaan, että eikös vielä kerran uitaisi.

Sinne laiturin päähän taisi jäädä vielä vähän sitä sekotustakin!

— Taitas sitä siellä jotain olla, mutta pitäisi vähän mennä levollekin, ne verkotkin vielä aamulla koettava, viivyttelä ap-ukko. Mutta väy-Ville ei enään kuule, vaan on jo pitkän laiturin päässä, viskaa kulauksen ”limsaa” laiturilla olevasta pullosta ja sukeltaa! Mutta kun mies on noussut takaisin pintaan ja korvat vedestä tyhjentyneet, kuuluu ap-ukon karjaisu: — Katos poika tuonne parin kilometrin leveälle Taivasselän saaren ja mantereen väliselle selälle! Mitä siellä uip?

— Ne on hirvii... Lähetään ka-lastamaan, yllyttää väy-Ville. Salamana Ville vilahtaa aataminpuvussa halkovajalle kirvestä hakemaan. — Hyppää veneeseen! Ja ”selvästi” sanoo: — Tänä kesänä ei syödä heiniä vaan hirven lihaa... Loikkaa purkkiin! Nuo elukat eivät voi mitään. Pannaan ne tuotapikaa Merguruksen perään ja hinataan rantaan!

— Taitais onnistua, tuumii ap-ukko ja jatkaa: Vain yks minuutti, niin olemme hirvien luona — ne on nyt kohta kilometrin päässä molemmista rannoista. Lähdetään!

Itse ap-ukko Artturi ajaa ruoris-

sa. Väy-ville seisoo alastomana kirves olalla keulassa!

— Nyt hiljenna... Ne p-leet meinaavat kääntyä takaisin — aja eteen — kierrä vaan eteen, ei ne meiltä karkaa! Lyön hamaralla päähän, kun ajat vierelle, mahtailee väy-Ville valmiina.

— No mikset jo lyönyt? Kysyy ap-ukko.

— Kun en yltänyt — kun toiseen — änkyttää Ville.

— Seuraavalla hurautan ja kiilaan tuohon hirvien väliin, että karvat suhisevat. Lyö sitten molemmat, neuvo ap-ukko Artturi. Karvat suhisivat seuraavalla kaarrolla, veneen sopivasti työntyessä rintarinnan uivien hirvien välissä, mutta kirves ei kopauttanut!

— Anna se pullo tänne! Hermot pettää, sanoo väy-Ville.

— Ei ole sitä pulloa, huutaa ap-ukko Artturi, se jäi sinne laiturin päähän. Mutta mitä helskuttia sinä Ville oikein leikit? Voi surkijansurkija! Anna kirves tänne nyt, möykää ap-ukko. Ja Ville ajaa vuorostaan kookkaiden uroshirvien väliin hiljentäen niin, että veneen laidat pehmeästi hipovat elukoita. Väy-Ville on nyt elämänsä intoa täynnä: — Lyö nyt molempia terällä niskaan! — P-leet kun uivat kovaa! Mutta seuraavalla kerralla otan ensin tuota vasenta puolta uivaa sarvista ja sitten nappaat...!

Niin väy-Ville teki! Otti molemmilla käsillään lapiosarvista urosta sarvista ja ohjasi, alaston mies, rastista oikean jalan varpaallaan. Mutta, kun ylpeä kruunupää heitti voimakkaasti päätään vasemmalle ja jalka lipsautti ruoria oikealle, niin Ville putosi suoraan hirven selkään ja ap-ukko lensi Päijänteeseen, että napa vain vilahti!

Siinä selälleen kaatuessaan ap-ukko Artturi näki parin sekunnin aikana sellaisen eläinten yhteistyön hädänhetkellä, mitä tuskin koskaan missään maailmassa ovat tätä aikaisemmin eläimet esittäneet!

Sillä samalla silmänräpäyksellä

KIRJOJA

Carelica-välityslista . 2,—
Iltataivas kirkastuu . 9,—
Karjalan kuvia
taiteessa 20,—
Kirje Syväriltä 7,—
Taistelun jälkeen . . . 7,—
Taistelun tie 8,—
Tapahtui Inkerissä . 30,—
Unelmat vei joki . . . 8,—

Lähetys postiennakolla. Hinnan lisäksi tulevat postikulut.

KRIS-ANTIKVA Kauppatu
61, 53101 LPR 10 (953-22570)
PS. Ostamme kirjoja, kortteja,
postimerkkejä ja rahoja.

kun väy-Ville putosi pyllly pystyyn hirven selkään, hyökkäsi toinen hivistä avuksi ja pukkasi Villen haarojen väliin ja heitti väy-Villen kaks ja puoli voltia taakse kieren. Ratsun saman aikaisesti sukeltaen! Se oli näky, josta meistä useampi olisi valmis maksamaan paljon! Tietysti kirves lensi järveen!

Tietysti veneen ohjausratti kaikki oikealle potkaistuna kiersi ja kiersi meitä kohtalonlapsia! Nyt se jo ohittaa ja ujeltaa kolmeakymppiä ympäri kaverusten neljännen keran... nyt ohittaa Villen melkein päälle ajaen. Tässä kohtaa ap-ukko jo yrittää neuvoa: — Voi surkijan-surkija! Miks et ottanut laidasta kiinni?

— Ot... ottanut tässä, kun en kerinnyt. Ota nyt itse, neuvo väy-Ville. — Nyt se tulee päällesi...!

Ei sitä tavoittanut ap-ukkokaan. Sen kierrokset joka kerta suurentivat niin, että hirvet ja miehet ovat samassa motissa.

— Tämä on kohtalon ivaa, huu-taa väy-Ville viimeisillä voimillaan.

— Niin on, kuuluu heikko vastaus...

Kyllä siinä hirvenkalastuksessa olisi tainnut käydä hyvin surullisesti, jos kahtakymmentään juhannusta viettävän huittislaisen Arvidin pienempihätä olisi myöhästynyt minutillakaan. Sillä kun hätähuudot kuuluivat, lipsahti Arvidin napukka pöksyyn olympiavauhtia. Ja sillä vahvalla vasemmalla Arvid nostaa ensin "surkija-Artturin" ja sitten väy-Villen soutuveneeseen ja haastaa: — Panneeks mennä pojat saunaan? Se on tuo Jussinpäivän vesi vähän vilpoista uida kauemmin!

Samassa pysähtyi moottorivenekin. Siitä loppui bensa.

— E-ensi juhannuksena ei oteta noita lääkkeitä näin rutosti, katu väy-Ville soutuveneeseen etutuhjolla.

— Ei kuulemma oteta, kuuluivat naiset puhuvan, sanoo Arvid. Soutuveneeseen saunarantaan töksähtäes-

Toimituksen tuoli

Viisitoista vuotta on vierähtänyt aikaa siitä kun ensikerran vastasin lehden sisällöstä ja aiheena oli Sakkola-juhla Punkalaitumella, sekä selostus pitäjäjuhlasta seuraavassa numerossa.

Samat tehtävät on jälleen edessäni, sillä juhlimme Punkalaitumella alkaen iltajuhlilla jo heinäkuun puolella ja päiväjuhla 1 päivänä elokuuta. Toivottavasti siellä me tapamme mahdollisimman monta tuttua ja ystävää, elämme haikeita hetkiä ja iloitsimme yhdessäolosta. Ja näin on hyvä.

sä naiset vasta huomaavat, että Villen haarojen välistä vuotaa runsaanpuoleisesti verta... Kun tilanetta lähemmin tarkastellaan huomataan ettei hirven sarvesta tullut haava ole kovin suuri, mutta pahassa paikassa, josta saattaa olla arvaamattomia seurauksia!

Sitä yksimielisyyttä ja nopeutta mikä tuossa juhannusauringon nousun aikaan seuraavien minuut-

Juhlien johdosta olen tämän numeron sisältöön koonnut ja etutilalle sovittanut Punkalaitumelle asutettujen Sakkolan kylien asukkaiden kirjoitukset.

Pieneksi käy sivujen määrä ja moni kirjoitus jää pakosta seuraavaan ja osa sitä seuraavaan numeroon. Sillä kiittäen on todettava nyt toimituksessa olevan kirjoituksia hyvin ja aivan uusilta avustajilta. Toivon jokaisen kirjoittavan jatkossakin, sillä ei kirjoituksia koskaan tule liikaa, vaan puuttuu kuin ennen markat köyhän kukkarosta. Kaikki kirjoitukset käytetään heti kun sivuille sopii, eihän mikään ole minulle mieluisempaa kuin, että muutama kansio on täynnä kirjoitusharrastusten hedelmiä...

Luettelon uusista ylioppilaista olen koonnut käytettävissäni olleista uutisista. Tietysti uusia ylioppilaita on huomattavasti runsaammin kuin mitä minun uutiseni kertoo, mutta tämä asia korjaantuu sillä, että lähetätte tiedot uusista ylioppilaista, vanhemmista ja kotikylästä Sakkolassa toimitukseen, niin uutisena tulevat seuraavaan numeroon.

Myös vuosia täyttäneiden palstalle laitetaan kaikki meille ilmoitetut "täyttäneet", joko omasta takaa tai ystävien toimesta. Myös valokuvat on tarpeellisia lehden ulkoasun elävöittämiseksi.

Päätän toimituksen tuolin toivotaen: Tapaamiin Punkalaitumella Sakkola-juhlassa sunnuntaina 1 päivä elokuuta 1982.

tien aikana tuossa saareissa tapahtui, sitä ei pysty kuvaamaan.

Ville vietiin sairaalaan. Ja on vain todettavissa, että kun hirvenkalastaja herää leikkauspöydältä narkoosista, kuuluu ensimmäinen kysymys: — Miten kävi?

Tanakka turkulainen naiskirurgi vastaa: Ei hätä mitään, onhan niitä yksipiippuisiakin haulikoita!

Saaprun vaari

Kotikylääni Röykkylää muistellessa

*Muistan kotikyläni armaan,
sen ahot ja mansikkamaat.
Suvannon laineiden sinen
ja rannat hiekkoineen.*

*Muistan, lapsena usein siellä
me rannassa leikittiin
ja väliin aaltojen syliin
me kilvan kirmattiin.*

*Muistan talot ja ihmiset vielä,
leikkipaikat ja ystävät,
karjan kulkevan niittytieltä
kotitarhaan jo ehtivät.*

*Muistan syksyn auvoiset päivät,
kun riihiä lämmitettiin
ja kylän yllä riihiin savut
ne tuoksui hyvälle niin.*

*Muistan omat mummolat siellä
ja tutun kylätien.
Ja Kylm'ojan mäet vielä...
— sinne aatokseni vie.*

*Muistan Suvannon laivarantaa.
Oli "rykki" pitkä niin.
Lipui niemen takaa "Saimaa"
ja "rykkihin" kytkettiin.*

*Poimi "Saimaa" kirkkokansaa
kahta puolta Suvannon.
Kun se saapui Virkinrantaan,
kohta väki kirkossa on.*

*Nämä muistot on muistoja sieltä
ennen sotia, lapsuuden,
vuosikymmenet evakkotieltä
kai parhaimmin muistamme sen.*

*Jenny Siikamäki
os Karppanen*

Vammalan maisema

Kaunis kesäinen maisema edessäni, tyyni järvimaisema jonka rannasta alkaa puistokin kadun toiselta puolelta ja on nimeksikin saanut Puistokatu. On isot riippakoivut ympäri puistoa aina katuun asti, sekä toisella puolella kaunis koivumetsä. Talon päätypuolella on tori ihan lähellä, jossa kaksi kertaa viikossa on toripäivät.

Vammala järjesti markkinat 10—11 päivinä kesäkuuta, nämä oli viidennet kesämarkkinat. Kansaa oli paljon, vaikka ilma hyvin kylmää. — Olipas kuumaa kahvia tarjolla makkaragrillillä rivittäin kuumana ja ruokalait ja kahvilat lähellä. Eivät silti vastanneet entisiä Kiviniemen markkinoita, näin täytyy ikävää tuntien sanoa.

Ohjelmaa, jossa hauskuutti Heikki Hietamies ja toisena päivänä Mikko Alatalo, siinä kyllä hilpeyttä oli ja lisäksi voimistelijat tytöt ja Kiikan soittokunta esittivät oman ohjelmansa.

Oli jopa ulkomaalaisiakin kauppiaita ja paljon kansaa liikkeellä.

Kyllä nyt tosiaan on ollut kylmä kesä, vain viikko oli hyvin lämmin-

tä välillä, jolloin maaseutulaiset olivat karjan kanssa hädässä, kun mäkäröiden, sakkolassa mokkiainen, vaivaamat monet hiehot juoksi häitäntyneenä itsensä loppuun ja kuolivat.

Eläinlääkäri toivoi kylmempää ja tuulisempää säätä, että mäkärät kuolisivat. Tietysti toive toteutui ja tuli ennen kokemattoman kylmä kesäkuun alkupuoli. — Olihan Karjalassakin paarmat ja itikat, karpaset ja "puuket" lehmien kiusana, mutta ei koskaan näin valtavasti "mokkiaisia", näitä mäkäröitä.

Minun muistissani on, että Karjalassa tähän aikaan kesää oli lämpöisempää ja ukkossateita paljon, jolloin oikein pelotti, kun tulipalojaakin syttyi salaman iskiessä maahan tai rakennuksiin.

Nyt täälläkin Vammalassa on ollut kuivaa ja tuulista, joka on aiheuttanut paloautojen lähtöjä tuosta kadun toiselta puolelta hyvin usein, joka aina herättää ajatuksen: Missähän tuo tulipalo taas on? — Viimeksi oli metsäpalo, jossa oli sammuttamassa monet palokunnat... Vammalan uusi kirkkokin

oli vähällä palaa, onneksi saivat kumminkin tulen sammumaan, vain lattia paloi ja irtainta sisällä vahingoittui.

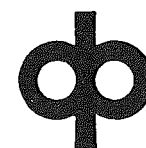
Meiltä ei näy kirkolle, kun on neljäs kerros, emme tietäneet palosta mitään. Ennenkuin uutisissa sanottiin. Paloautoista ei tiedä minne ne menevät, vain niin vaikea on sen valittavaa ääntä kuulla.

Kaikesta huolimatta toivomme lämpimämpää loppukesää. Toivotavasti nuo lämpimät ilmat vielä tulevat.

Ja Sakkola-juhlakin, jolloin pitäisi olla poutaa ja kaunista ilmaa, toivon niin! **Helvi Laaksonen**

Verhoilija Tahvo Virkki oli suorittamassa Ukkosen Manun liiketalon ulkomaalausta Taipaleessa, seisten korkealla telineillä. Tuli siihen Ukkosen leipuri, alkuaan saksalainen, katselemaan ja arveli: "Jos ei tuolla maalarilla olisi maaliämpäriä kädessä, niin veisi hänet tuuli mennessään."

Virkki oli pienikokoinen ja laiha, vaan ei jäänyt sanattomaksi: "Niin on leipurinkin pullat runsaalla hii-valla nostetut, että kun vähän rutistat, ei paljon jäljelle jää!"

**TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSPANKKI**

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

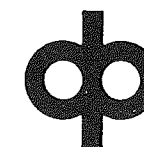
voimme toimittaa edullisesti

NYT SÄHKÖLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI

RAASKAN SÄHKÖLIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA

VESILAHTI — Puh. 931-739 541

**VESILAHDEN
OSUUSPANKKI**

joustavaa
pankkipalvelua

Tampereen Aluesäästöpankki

auttaa — neuvo — palvelee

LEMPÄÄLÄN
PELTITYÖ

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 740 886 (verstaaseen)

Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä
urakalla ja laskuun.

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseutu-
lehti, ilmestyy 1982 8 kertaa
vuodessa.

Tilaushinta 40 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm
vakinaisista ilmoituksista alen-
nus.

Toimituksen ja konttorin osoite
37370 Narva. Puhelin 931-
734843.

Postisiirtotili TA 430763-1

Pankki Vesilahden Osuuspankki
37370 Narva. Käyttötilin nume-
ro 551105-42772.

Vastaava toimittaja Viljo Puro-
taa.

Toimituskunta Helmi Uosukai-
nen, Uuno Pulakka, Eero Kop-
panen ja Väinö Kekki.